

Εξέλιξη αντιλήψεων μελλοντικών νηπιαγωγών μέσα από τη συμμετοχή τους σε πρόγραμμα εκπαίδευσης: «Φυσικές Επιστήμες για όλους/ες»

Αναστάσιος Σιάτρας
Μεταδιδάκτορας Ερευνητής/Υπότροφος ΙΚΥ

Βασιλεία Χρηστίδου
Καθηγήτρια

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων ερευνητών/ερευνητριών» (MIS-5001552), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Από τη γενικευμένη πρόσβαση στην εκπαίδευση στα ισότιμα υψηλά εκπ/κά αποτελέσματα για όλους/ες (1)

2017

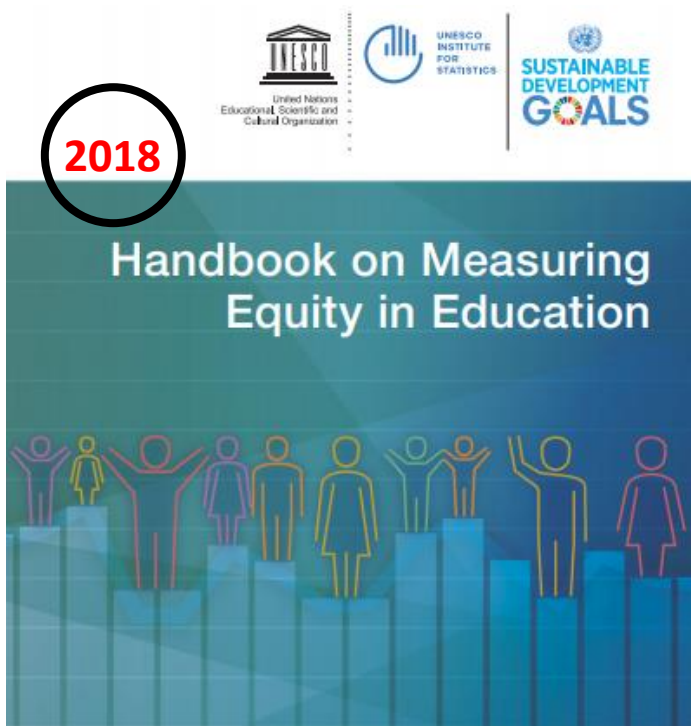
2018

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Από τη γενικευμένη πρόσβαση στην Εκπαίδευση στα ισότιμα υψηλά εκπ/κά αποτελέσματα για όλους/ες (2)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

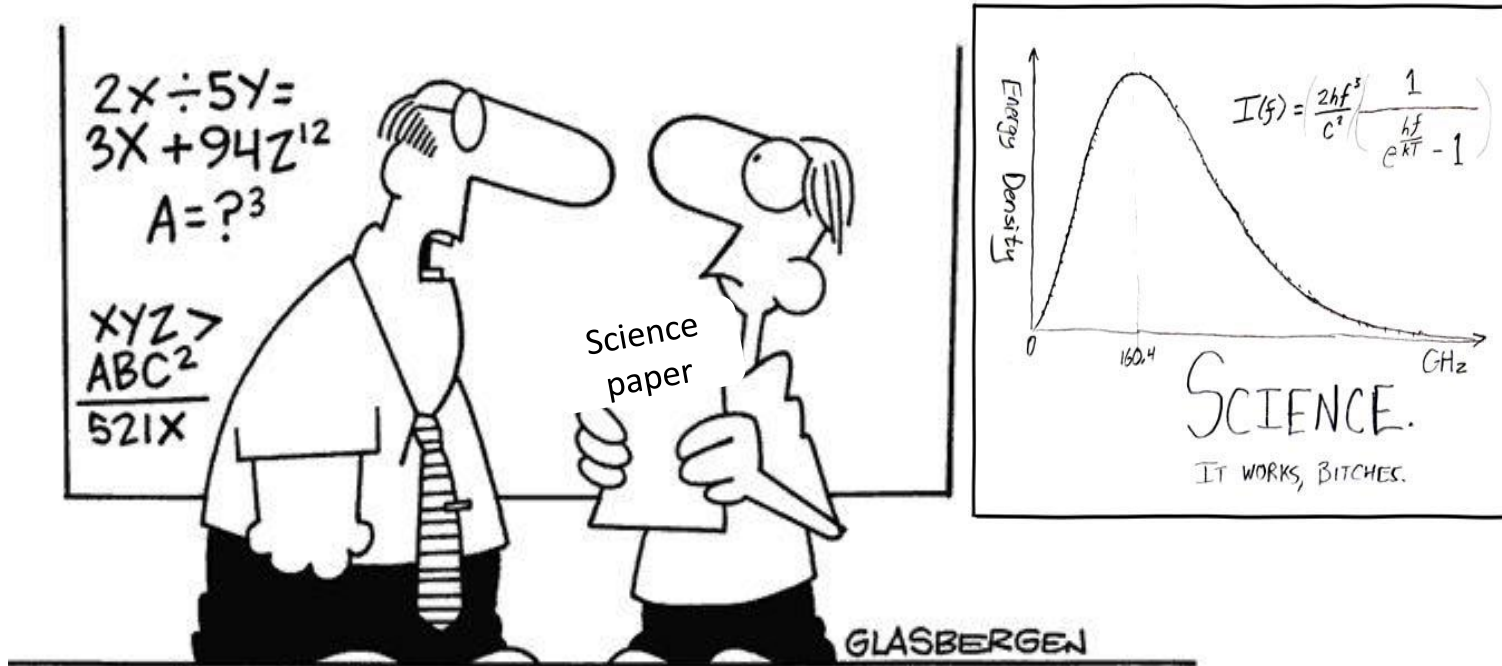

Σημαντική **μετατόπιση** στους στόχους της διεθνούς εκπαιδευτικής πολιτικής

Διαπιστώσεις:

- Εκατομμύρια περισσότερα παιδιά ολοκληρώνουν την πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε σχέση με το παρελθόν.
- Ύπαρξη τεράστιας απόκλισης στην επίτευξη των μαθησιακών στόχων μεταξύ των παιδιών που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικο-οικονομικά περιβάλλοντα.

Συμμετοχή σε μια ποιοτική εκπαίδευση στις Φ.Ε.

“Why is it important for today’s kids to learn science? Because I had to learn this junk in school and now it’s your turn, that’s why!”

«Αν και στο σχολείο, περισσότερα από τα μισά παιδιά δεν μαθαίνουν» (UNESCO, 2018)

Η παρούσα έρευνα

Στόχος

Να διερευνηθούν οι αντιλήψεις φοιτητριών/τών του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας σχετικά με τη δυνατότητα επίτευξης υψηλών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων για όλα τα μικρά παιδιά.

Ερευνητικά ερωτήματα

1. Θεωρούν οι μελλοντικές/οί νηπιαγωγοί ότι όλα τα παιδιά μπορούν να επιτύχουν ισότιμα υψηλά εκπαιδευτικά αποτελέσματα;
2. Με ποιους παράγοντες σχετίζουν τη δυνατότητα επίτευξης ποιοτικών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων στις ΦΕ;

Μέθοδος

Δείγμα

- 86 φοιτήτριες/τές του Π.Τ.Π.Ε. του Π.Θ.
- Συμμετοχή φοιτητριών/τών σε εξαμηνιαίο επιλεγόμενο μάθημα με τίτλο «Εκπαίδευση στις Φ.Ε. για όλα τα παιδιά».

ΜΑΘΗΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Εβδομάδα 1	Παρουσίαση ΠΣΝ / Στοιχεία σχεδίασης & ανάπτυξης δραστηριοτήτων	Εργασία 1: Αρχικός σχεδιασμός δραστηριοτήτων
Εβδομάδα 2	Παιδαγωγικές προθέσεις για την «Εκπαίδευση στις ΦΕ για όλους/ες»	
Εβδομάδα 3	Εννοιολογικό περιεχόμενο & Φύση των ΦΕ	
Εβδομάδα 4	Επιστημονικές μέθοδοι & Κοινωνικο-επιστημονικά προβλήματα	
Εβδομάδα 5	Διδακτικές μέθοδοι: Στόχοι & Τεχνικές	
Εβδομάδα 6	Αξιολόγηση: Στόχοι & Τεχνικές	
Εβδομάδα 7	Υποστήριξη εκπαιδευτικού έργου	
Εβδομάδα 8	Στοιχεία για το σχεδιασμό & υλοποίηση του αναστοχασμού	Εργασία 2: Αναστοχασμός αρχικού σχεδιασμού
Εβδομάδα 9	Από την «τραπεζική» στην «ενταξιακή» προοπτική της ΔΦΕ	
Εβδομάδα 10	Υψηλές απαιτήσεις, αλλά να μπορούν όλα τα παιδιά να πετύχουν	
Εβδομάδα 11	Διδασκαλία & Μάθηση: Αναλογία-μεταφορά & γνωστική σύγκρουση	Εργασία 3: Αναδιατύπωση ΜΣ & επανασχεδιασμός δραστηριοτήτων
Εβδομάδα 12	Από τον σχεδιασμό στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού έργου	Εργασία 4: Αναστοχασμός του επανασχεδιασμού
Εβδομάδα 13	Παρουσιάσεις εργασιών από φοιτήτριες/τές	

Διαδικασία συλλογής δεδομένων

- Η έρευνα υλοποιήθηκε στο χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018.
- Διαδικασία προ- και μετα-ελέγχου πριν και μετά την υλοποίηση του μαθήματος.
- Ερώτηση που κλήθηκαν να απαντήσουν:
«Μπορούν όλα τα παιδιά να μάθουν όλα εκείνα τα πράγματα που τους χρειάζονται για να ζήσουν μια ευτυχισμένη ζωή;»
- Συλλέχθηκαν κείμενα έκτασης 100-150 λέξεων.

Ανάλυση δεδομένων (α)

(1) Προσδιορισμός κωδικών ανάλυσης

- Προσδιορίστηκαν κωδικοί ανάλυσης (ετικέτες) που αναφέρονται είτε σε μεμονωμένες λέξεις είτε σε μικρές φράσεις:

«Μπορούν όλα τα παιδιά», «Δεν μπορούν όλα τα παιδιά», «Εξάσκηση», «Θέληση», «Κλίση», «Ταλέντο», «Ευφυΐα», «Περιβάλλον», «Σχολείο», «Κοινωνικός περίγυρος»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Ανάλυση δεδομένων (β)

(2) Ανάδειξη θεματικών κατηγοριών

- Κωδικοί ανάλυσης (ετικέτες) συγκρίθηκαν και αντιπαρατέθηκαν με στόχο την ανάδειξη θεματικών κατηγοριών.
- Οι θεματικές κατηγορίες αφορούν:
 - στη δυνατότητα διασφάλισης ισότιμα υψηλών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων (**Άξονας Α**)
 - στους παράγοντες που καθορίζουν τη διασφάλιση αυτών των αποτελεσμάτων (**Άξονας Β**)

Ανάλυση δεδομένων (γ)

(3) Αλληλο-σύνδεση θεματικών κατηγοριών

- Διαμόρφωση πλαισίου που επιτρέπει την ερμηνεία των ευρημάτων ως προς τους Άξονες Α και Β που αναδείχθηκαν στην αξονική κωδικοποίηση.

(4) Σύγκριση αποτελεσμάτων προ- και μετα- ελέγχου

Αποτελέσματα

- Αναφορικά με το **1^ο ερευνητικό ερώτημα:**

(Θεωρούν οι μελλοντικοί εκπαιδευτικοί ότι όλα τα παιδιά μπορούν να επιτύχουν ισότιμα υψηλά εκπαιδευτικά αποτελέσματα;)

Δυνατότητα διασφάλισης εκπ/κών αποτελεσμάτων	Πριν		Μετά	
	Αρ.	%	Αρ.	%
Μπορούν όλα τα παιδιά	50	58,2	78	90,7
Δεν μπορούν όλα τα παιδιά	34	39,5	8	9,3
Ασαφής απάντηση	2	2,3	0	0
Σύνολο	86	100	86	100

Αποτελέσματα

- Κατηγορία: **«Μπορούν όλα τα παιδιά»**

«Όλα τα παιδιά μπορούν να μάθουν όλα εκείνα τα πράγματα που θα τα κάνουν ευτυχισμένα, μια άποψη με την οποία συμφωνώ» (Φοιτήτρια 6).

«Κατά τη γνώμη μου δεν υπάρχουν ικανοί και ανίκανοι άνθρωποι. Επομένως, δεν υπάρχει μπορώ και δεν μπορώ. Όλα τα παιδιά έχουν την ικανότητα να μάθουν» (Φοιτήτρια 51).

Αποτελέσματα

- Κατηγορία: **«Δεν μπορούν όλα τα παιδιά»**

«Όλα τα παιδιά κατά τη γνώμη μου δεν έχουν τις ίδιες δυνατότητες για να μάθουν» (Φοιτήτρια 13).

«[...] Άρα η δική μας γνώμη είναι πως δεν μπορούν να μάθουν όλα τα παιδιά όλα εκείνα τα πράγματα που θα τους οδηγήσουν να ζήσουν μια καλή ζωή» (Φοιτήτρια 28).

Αποτελέσματα - 2^ο ερευνητικό ερώτημα

(Με ποιους παράγοντες σχετίζουν τη δυνατότητα επίτευξης ποιοτικών εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων στις ΦΕ;)

Παράγοντες	Πριν		Μετά	
	Ειδικές αναφορές	%	Ειδικές αναφορές	%
Ατομικά χαρακτηριστικά	70	48,6	31	21,5
Βιολογικά χαρακτηριστικά	34	23,6	15	10,4
Υποστήριξη παιδιού – Εκπαιδευτικό έργο	30	20,8	74	51,4
Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά	10	7	24	16,7
Σύνολο	149	100	144	100

$\chi^2 = 46.81, df = 3, p < .001$

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αποτελέσματα

- Κατηγορία: «**Ατομικά χαρακτηριστικά**»

«Παρ' όλα αυτά, είναι φανερό πως όλα τα παιδιά δεν βρίσκουν ενδιαφέροντα όλα τα μαθήματα, δεν δίνουν ευκαιρία να γνωρίσουν ένα καινούργιο αντικείμενο, αδιαφορούν με αποτέλεσμα να μην αναπτύσσουν εξίσου όλες τις δεξιότητες του εαυτού τους και να μην ασχολούνται με κάποια από αυτά τα είδη μέχρι και στην ενήλικη ζωή τους» (Φοιτήτρια 79).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αποτελέσματα

- Κατηγορία: «**Βιολογικά χαρακτηριστικά**»

«Συγκεκριμένα, υπάρχουν οι ατομικές διαφορές μεταξύ ατόμων που διακρίνουν τα άτομα “ικανότερα” σε κάτι και άλλα “ικανότερα” σε κάτι άλλο. Οι βιολογικοί παράγοντες, δηλαδή, έχουν μεγάλη σημασία [...]»
(Φοιτήτρια 2).

Αποτελέσματα

- Κατηγορία: «Υποστήριξη παιδιού – Εκπ/κό έργο»

«[...] Πιστεύω ότι δεν παίζει ρόλο το ταλέντο ή η κλίση στην εκμάθηση ενός αντικειμένου, αλλά ο τρόπος που ο παιδαγωγός θα το διδάξει» [...]
(Φοιτήτρια, 62).

Αποτελέσματα

- Κατηγορία: **«Κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά»**

*«Είναι γεγονός πως όλα τα παιδιά δεν έχουν τις ίδιες **εμπειρίες**, το ίδιο **οικονομικό** και **πολιτισμικό επίπεδο** και φυσικά τα ίδια **βιώματα**. Κάθε παιδί είναι μια διαφορετική προσωπικότητα με διαφορετικά ερεθίσματα που αντλούνται αρχικά από την **οικογένεια**. [...] Άρα η δική μας γνώμη είναι πως δεν μπορούν να μάθουν όλα τα παιδιά όλα εκείνα τα πράγματα που θα τους οδηγήσουν να ζήσουν μια καλή ζωή εάν **οι εμπειρίες τους** και το **οικογενειακό περιβάλλον** δεν βοηθούν σε όλη την προσπάθεια του σχολείου και είναι ενάντια σε αυτό» (Φοιτήτρια 28).*

Αποτελέσματα – Αλληλο-σύνδεση κατηγοριών

	Μπορούν όλα τα παιδιά Ειδικές αναφορές (%)			Δεν μπορούν όλα τα παιδιά Ειδικές αναφορές (%)		
	Πριν	Μετά	Σύνολο	Πριν	Μετά	Σύνολο
Ατομικά	40 (46,5)	29 (23)	69	30 (51,7)	2 (11,1)	32
Βιολογικά	14 (16,3)	9 (7,1)	23	20 (34,5)	6 (33,3)	26
Εκπαιδευτικά- Υποστήριξη	25 (29,5)	69 (54,8)	94	5 (8,6)	5 (27,8)	10
Κοινωνικά- οικονομικά	7 (8,1)	19 (15,1)	26	3 (5,2)	5 (27,8)	8
Σύνολο	86 (100)	126 (100)	212	58 (100)	18 (100)	76

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

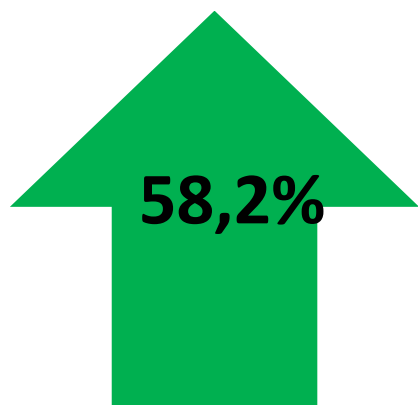
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

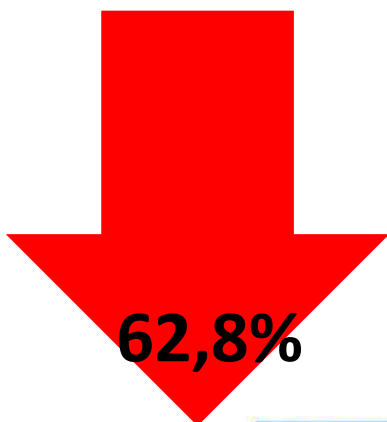
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Συζήτηση αποτελεσμάτων

Πριν την υλοποίηση του μαθήματος

Μπορούν όλα τα παιδιά να **επιτύχουν** υψηλά εκπαιδευτικά αποτελέσματα

Η **ευθύνη** για τη δυνατότητα αυτή εντοπίζεται στα παιδιά

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

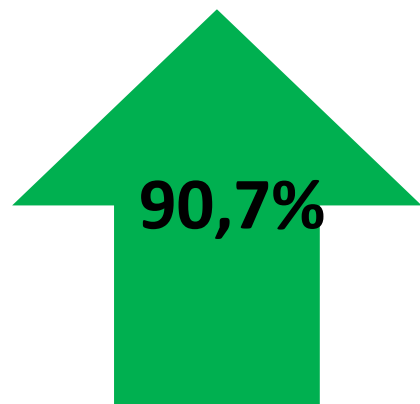
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

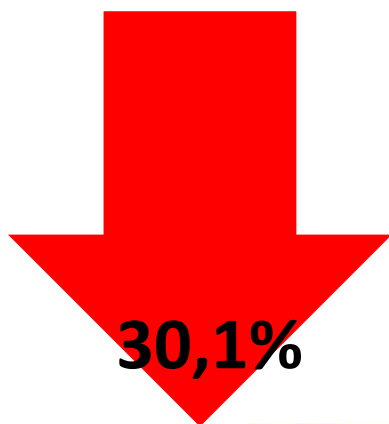
ανάπτυξη · εργασία · αλληλεγγύη

Συζήτηση αποτελεσμάτων

Μετά την υλοποίηση του μαθήματος

Μπορούν όλα τα παιδιά να **επιτύχουν** υψηλά εκπαιδευτικά αποτελέσματα

Η **ευθύνη** για τη δυνατότητα αυτή εντοπίζεται στα παιδιά

Συμπεράσματα (α)

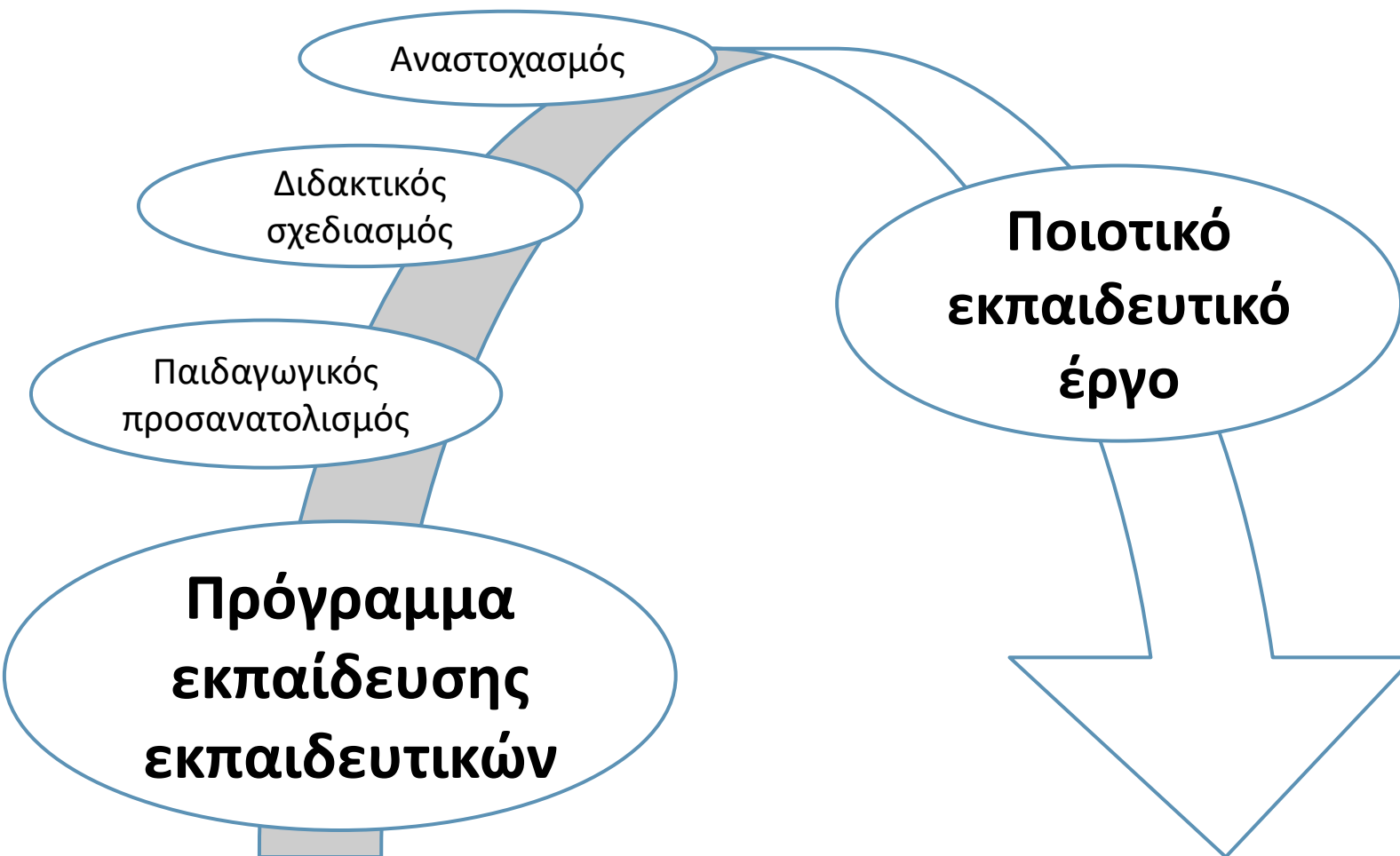
*«Το παιδί ...
δεν ξέρει,
δεν άκουσε καλά,
δεν κατάλαβε,
παράκουσε,
έκανε λάθος,
δεν τα κατάφερε,
δεν μπορεί»,
για όλα είναι ένοχο το παιδί.*

(Κόρτσακ, 2017/1928, σ. 53)

Γιάνους Κόρτσακ

Συμπεράσματα (β)

Εκπαίδευση στις Φ.Ε.

αναφαίρετο κοινωνικό δικαίωμα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», στο πλαίσιο της Πράξης «Ενίσχυση Μεταδιδακτόρων ερευνητών/ερευνητριών» (MIS-5001552), που υλοποιεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

